

DEPARTAMENTUL DE STUDII PARLAMENTARE ȘI POLITICI UE
DIRECȚIA STUDII ȘI DOCUMENTARE LEGISLATIVĂ

**ALEGERILE PREZIDENȚIALE DIN STATELE UNITE ALE AMERICII
3 NOIEMBRIE 2020**

DECEMBRIE 2020

Documentare și sinteză: Cristina GRECU, consilier parlamentar.

Lucrările elaborate în cadrul Direcției studii și documentare legislativă sunt cu caracter documentar și nu reprezintă punctul de vedere al Camerei Deputaților.

* Lucrarea poate fi accesată direct pe Intranet, la pagina Direcției studii și documentare legislativă.

CUPRINS

I. SOCIETATEA AMERICANĂ ÎN PRAGUL ALEGERILOR PREZIDENTIALE

- I.1. Reanimarea clivajelor istorice ale societății americane
- I.2. Curentul *Jacksonian*
- I.3. Excepționalismul american
- I.4. *Rust Belt*

II. SISTEMUL ELECTORAL AMERICAN

III. PRINCIPALII CANDIDAȚI

- III.1. Donald Trump, președintele în funcție
- III.2. Joe Biden, contracandidatul democrat
- III.3. Instituția vicepreședintelui

IV. REZULTATUL ALEGERILOR PREZIDENTIALE 2020

- IV.1. Date statistice
- IV.2. Comentarii, opinii, previziuni post-electorale

I. SOCIETATEA AMERICANĂ ÎN PRAGUL ALEGERILOR PREZIDENȚIALE

I.1. Reanimarea clivajelor istorice ale societății americane

Problema alegerilor americane a încetat demult să fie doar o opțiune pentru un candidat sau altul. E despre condițiile asumării ei. E despre informare și dezinformare. E despre prea puțină legitimitate democratică grevând serios un scrutin în care presa și rețelele sociale s-au transformat în partid, mafie, instanță de judecată, procuror și avocat, un magistrat partinic. Și e despre antiamericanism.

În speță, e despre vulnerabilizarea, prin partizanatul social media și al jurnalismului defect, a oricărui viitor șef de stat american, fie el republican sau democrat. Așadar, nu-i despre care dintre ei pierde. Căci de pierdut, au de pierdut, irevocabil, Statele Unite ale Americii și democrația.¹

În fapt, spectrul polarizării și al inadecvării presei va continua să bântuie societățile apusene indiferent cine câștigă scrutinul de peste ocean, așadar vor lua amploare și criza democrațiilor și cea a alianțelor occidentale șubrezite din interior de state ca Turcia.

Or, în condițiile globale actuale, statele de drept și alianțele apusene nu se pot lipsi de un comandant suprem american și de un lider al NATO credibil și dotat cu autoritate, dar, nu prea mai au cum să-l aibă.

Dacă Trump a fost, ca populist, o mare povară pentru sănătatea unei democrații americane deteriorate grav încă înaintea mandatului său, remediul propus riscă, la fel ca măsurile extreme de lockdown, să fie net mai pernicios decât pandemia.²

În fapt, care sunt principale cauze care au generat această criză fără precedent a societății americane? Deopotrivă, cauze politico-ideologice și socio-economice.

Cu ocazia campaniei prezidențiale din 2016, un ex-democrat, Donald Trump, se prezentase la candidatura Partidului republican. El reprezenta un curent politic absent din peisajul american de la demisia lui Richard Nixon: jacksonienii. Acesta nu avea *a priori* nicio șansă de a obține investitura republicană. Cu toate acestea, i-a eliminat unul câte unul, pe cei 17 concurenți, a fost investit, și a câștigat alegerile împotriva favoritei sondajelor, democrata Hillary Clinton.

I.2. Curentul *Jacksonian*

Alegerea lui Donald Trump, în anul 2016, a fost o surpriză și o supărare, dar programul care l-a adus la președinție are rădăcini adânci în istoria americană. Cei mai puternici susținători ai lui Trump sunt moștenitorii din secolul al XXI-lea ai unei tendințe

¹ <https://www.washingtonpost.com/technology/2020/11/17/tech-hearing-dorsey-zuckerberg/>

² <https://www.dw.com/ro/candidatul-manciurian-%C8%99i-alegerile-americane/a-55437268>

politice care s-a cristalizat la începutul anilor 1820 în jurul lui Andrew Jackson (președinte al Statelor Unite 1829-1837).³

Jacksonienii erau apărătorii democrației populare și ai libertăților individuale, atât în fața puterii politice cât și a celei economice, într-o epocă în care ideologia dominantă, atât a Partidului Democrat cât și a Partidului Republican, era cea a Puritanilor - ordin moral și imperialism.

Ideologia populară a Americii Jacksoniene nu se aliniază bine nici cu dogma liberală, nici cu cea conservatoare. Jacksonienii nu au fost niciodată deficitari atunci când în joc erau cheltuielile guvernului pentru clasa de mijloc. În secolul al XIX-lea, au susținut cu entuziasm politicile populiste funciare care au culminat cu Legea Homestead, care a oferit terenuri agricole gratuit. Astăzi, Jacksonienii susțin drepturile clasei de mijloc, cum ar fi securitatea socială și accesul la servicii medicale, chiar dacă rămân reticenți cu privire la politicile și beneficiile privite ca sprijin pentru săraci. În general, nu aprobă liberul schimb.

În timpul aceste campanii, s-a constatat că poziția lui Donald Trump a marcat reapariția unui conflict fundamental: pe de o parte, succesorii «Părinților pelerini» (Puritanii care au fondat coloniile britanice din America), și pe de altă parte, succesorii imigranților care au luptat pentru independența țării.

Prima componentă istorică a Statelor Unite (Puritanii), înțelegea să creeze colonii cu un stil de viață "pur" (în sensul calvinist al termenului) și să urmărească politica externă a Angliei. A doua (anglicanii, luteranii și catolicii) fugea de mizeria a cărei victimă îi fusese în Europa și spera să reușească prin muncă pe pământ american.

Aceste două curente au găsit un consens în cuprinsul Constituției. Marii proprietari de terenuri care au elaborat legea fundamentală, au explicat mult timp că voiau să reproducă sistemul politic al monarhiei engleze, dar fără să creeze o aristocrație, în timp ce ceilalți, care au adăugat Bill of Rights (primele 10 amendamente din Constituție) au vrut să-și continue "visul american", fără a risca să fie zdrobiți de vreun "Motiv de Stat".

În decursul ultimilor ani, partidele democrat și republican au evoluat pentru a deveni purtătorii stindardului gândirii puritane, a apăra ordinea morală și imperialismul - familia Bush este descendentă directă a "Părinților pelerini", Barack Obama și-a format primul cabinet sprijinindu-se masiv pe membrii Pilgrim's Society (clubul transatlantic condus de regina Elisabeta a II-a a Marii Britanii), iar Hillary Clinton a fost susținută de 73% dintre evreii-creștini.

Donald Trump reprezenta, singur, cealaltă componentă a istoriei politicii americane. El a reușit în câteva luni să preia controlul Partidului republican și să-l aducă, cel puțin în aparență, către convingerile lui.

În perioada preelectorală, aproape o treime dintre americani s-a polarizat în mod violent între pro și anti-Trump, în timp ce celelalte două treimi, cu mult mai moderate, au stat retrase. Numeroși observatori consideră că țara este acum împărțită așa cum a fost în 1850, exact înainte de războiul civil, așa-zisul «război de secesiune». Contrar mitului, conflictul nu opunea un Sud sclavagist unui Nord abolitionist, deoarece ambele tabere

³ <https://www.hudson.org/research/13010-donald-trump-s-jacksonian-revolt>

practicau sclavagismul. Era de fapt un diferend de politică economică și opunea un Sud agricol și catolic, unui Nord industrial și protestant.⁴

I.3. Excepționalismul american

Pentru a înțelege agenda „America First” a lui Donald Trump, trebuie analizată ideologia care stă la baza ei. Trump întrerupe cursul politic urmat de predecesorii săi nu doar pentru că provoacă „ordinea internațională liberală” de după război, ci pentru că respinge ideologia sa de bază - excepționalismul american.

America First se bazează în schimb pe concepția naționalismului Jacksonian. Ceea ce face America mare, conform acestei idei, nu este o națiune diversificată unită prin aderarea la anumite idealuri liberale, ci mai degrabă omogenitatea etnoculturală, bogăția materială și priceperea militară. În această perspectivă, Statele Unite sunt excepționale și, prin urmare, nu au nicio misiune de urmărit în străinătate. Aducând lumină asupra acestei concepții poate fi înțeleasă mai bine președinția lui Trump, marea sa strategie și de ce este puțin probabilă revenirea la status quo-ul ante Trump.⁵

Credința în excepționalismul american este o ideologie identitară durabilă în Statele Unite, care stabilește parametri în care liderii politici își pot concepe politica internă și externă. În epoca colonială, ideile britanice de excepționalism, care includeau atât o componentă religioasă, cât și una rasială, au contribuit la ceea ce va deveni mai târziu excepționalismul american, cu pretenții specifice la excepționalismul politic formulate în timpul erei fondatoare.

Astăzi, această linie ideologică definește Statele Unite nu ca o țară ca multe altele, construită pe o identitate de sânge și pământ, ci mai degrabă ca o invenție iluministă excepțională bazată pe idei și idealuri liberale.

Anatol Lieven⁶ argumentează că "excepționalismul american este doar un alt mod de a numi naționalismul civic american fără a folosi cuvântul naționalism"⁷.

Cu toate acestea, excepționalismul american este un concept maleabil și a fost considerat a avea semnificații diferite de-a lungul istoriei sale. Acest lucru este clar mai ales atunci când se ia în considerare rolul pe care rasa l-a jucat în lupta definitorie asupra semnificației "America".

Există trei idei de bază pe marginea cărora este construită ideologia excepționalismului american. Prima este că Statele Unite sunt superioare restului lumii. A doua este că, datorită acestei superiorități, Statele Unite au un rol special de jucat în istoria lumii - au o misiune morală de urmat în străinătate. A treia este că destinul altor mari

⁴ <https://www.voltairenet.org/article203855.html>

⁵ <https://tnsr.org/2019/12/whither-the-city-upon-a-hill-donald-trump-america-first-and-american-exceptionalism/>

⁶ Autor, analist politic, profesor la Universitatea Georgetown, deținător al premiului Orwell.

⁷ <https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/00396338.2016.1231526>

națiuni și imperii, care, ajunse la apogeu, au intrat, ulterior, într-un declin ireversibil, nu va fi propriu și Statelor Unite.

Platforma lui Donald Trump, America First, arată că respinge excepționalismul american: nu consideră Statele Unite ale Americii ca fiind superioare din punct de vedere moral față de alte țări și, prin urmare, nu consideră că Statele Unite au o misiune de urmat în străinătate.

Filosofia politică Jacksoniană este mai degrabă un instinct decât o ideologie, deoarece este „mai puțin o mișcare intelectuală și mai mult o expresie a valorilor sociale, culturale și religioase ale unei mari părți a publicului american”.⁸

Jacksonienii văd excepționalismul american nu ca o funcție a atracției universale a ideilor americane sau chiar ca o funcție a unei vocații americane unice de a transforma lumea, ci mai degrabă ca fiind înrădăcinată în angajamentul singular al țării față de egalitatea și demnitatea cetățenilor americani individuali.⁹

Noul Jacksonianism va avea consecințe geopolitice, în special pentru Europa și Asia Pacifică. Patriotici acasă, Jacksonienii sunt implacabil realiști în străinătate. Școala Jacksoniană este cel mai bine aliniată cu tradiția realpolitik-ului european, pe care secretarul de stat al lui Obama, John Kerry, a disprețuit-o în mod constant.¹⁰

I.4. Rust Belt

„Rust Belt” reprezintă ceea ce a fost inima industrială a SUA până în anul 1980, când a intrat în declin. Președintele Trump a resuscitat așteptările aici în 2016, deoarece a promis să revitalizeze regiunea în dificultate și să creeze locuri de muncă și prosperitate.

Zona Rust Belt începe în statul New York și se continuă spre vest prin Pennsylvania, Ohio, Maryland, Indiana și Michigan. Se termină în nordul Illinois, estul Iowa și sud-estul Wisconsin. A însemnat anterior găzduirea celor mai importante și mai mari industrii din America, cum ar fi industria oțelului și a autovehiculelor, și a compus odată centrul industrial al națiunii. Cu toate acestea, a cunoscut o scădere accentuată în ultimele decenii, datorită costului crescut al forței de muncă interne.

În prezent, mulți producători din Rust Belt folosesc încă echipamente și utilaje scumpe și învechite și se confruntă cu o forță de muncă costisitoare și materie primă locală mult prea scumpă. Pentru a compensa acest lucru, majoritatea dintre ei a început să caute în altă parte surse pentru oțel și forță de muncă mai ieftine, și anume din surse străine.

În timp ce odată era un hub pentru oamenii din restul țării și din străinătate, criza în creștere a dus la un exod de oameni din regiune. Sute de mii de locuri de muncă bine plătite au fost eliminate, ceea ce a forțat oamenii să plece, căutând un loc de muncă și condiții de viață mai bune.

⁸ <https://www.foreignaffairs.com/articles/united-states/2017-01-20/jacksonian-revolt>

⁹ *Ibidem*.

¹⁰ <http://davidmartinjones.com/wp-content/uploads/2018/07/33-1-jones-khoo.pdf>

Drept urmare, "Rust Belt" este acum dominată de o industrie manufacturieră în declin. Pierderile economice, scăderea populației și ruina unor orașe precum Detroit au creat o criză profundă ducând la populație în scădere, venituri în scădere, probleme sociale în creștere și șomaj ridicat în zona aflată odinioară în plină expansiune.

Mai multe state esențiale pentru campanie, cum ar fi Pennsylvania, Ohio și Michigan, fac parte din Rust Belt. Deoarece aceste state sunt adesea factorul decisiv în alegerile prezidențiale, Rust joacă un rol crucial în politica SUA.

Structura populației, care este caracterizată de muncitorii industriali albi, a fost considerată o cetate a democraților și o parte a așa-numitului „zid albastru”. Donald Trump a spulberat zidul albastru în 2016, ceea ce a făcut posibilă alegerea sa.

În urmă cu patru ani, strategia lui Trump a fost să le promită acestor oameni un viitor mai bun. Cu toate acestea, nu s-au concretizat prea multe.

Una dintre politicile economice semnificative ale lui Trump din ultimii doi ani a fost protecționismul. El a introdus tarife de 25% la importurile de oțel din China și Europa în 2018, susținând că acest lucru îi va ajuta pe producătorii de oțel naționali să reducă concurența din importuri și să reducă mai multe reglementări introduse de administrația Obama.

Industria siderurgică americană a crescut temporar producția - și apoi a scăzut brusc - și odată cu aceasta prețurile. Deși volumul importurilor de oțel a scăzut, există puține dovezi că industria siderurgică internă și lucrătorii săi beneficiază de fapt de politicile lui Trump.

În timp ce ocuparea forței de muncă și creșterea salariilor au continuat la nivel național sub Trump, șomajul în industria siderurgică din statele Rust Belt a rămas semnificativ, chiar înainte ca măsurile antipandemie să afecteze economia.

Înainte de martie 2020, rata șomajului era în jur de șase procente - la fel ca în momentul preluării mandatului de către Trump. Dar numeroasele noi locuri de muncă bine plătite pe care le promisese Trump, nu există, mai ales în industria siderurgică.

Astfel, nu se poate vorbi de „promisiuni făcute, promisiuni respectate”, iar sondajele reflectă acest lucru. În aproape fiecare stat din Rust Belt, Biden are un avans confortabil, fie, în cel mai bun caz pentru Trump, situația este strânsă.

Cât adevăr este în aceste sondaje se va vedea în ziua votului, când aceiași muncitori sunt rugați să voteze și să-și pună credința fie în Trump pentru un al doilea mandat, fie în Biden pentru un prim mandat. Un lucru este sigur: niciunul dintre ei nu poate câștiga alegerile fără un sprijin puternic din partea statelor Rust Belt.¹¹

¹¹ https://www.insideover.com/politics/what-is-the-rust-belt-and-why-it-matters-on-election-day.html?utm_source=ilGiornale&utm_medium=article&utm_campaign=article_redirect&_ga=2.27702965.821829895.1604348304-696664636.1583960556

II. SISTEMUL ELECTORAL AMERICAN

Statele Unite nu sunt o țară, ci o federație de republici independente, fiecare cu guvernul și constituția ei.

Un stat american are obligația să fie loial și drept atât față de cetățenii lui, cât și față de federația statelor din care face parte. La fel, uniunea trebuie să asigure egalitatea dintre state și să nu permită unor state să devină dominante. Din acest motiv, toate statele americane, indiferent de mărime și populație, au același număr de senatori, numai doi.

Astfel, greutatea votului pentru a introduce o nouă lege este egală pentru toate statele. Ca să nu se ajungă la situația ca alegerile prezidențiale să fie decise numai de statele mari, a fost introdus votul indirect, prin sistemul colegiului electoral.

Când cetățenii merg la urne, ei nu votează pentru președinte, ci pentru lista de electori care au confirmat suportul pentru un anumit candidat.

Electorii îl votează pe președinte, la un interval de circa o lună de la alegerile generale.

Modalitatea de a alege electorii este precizată în Constituția Americană (articolul II, secțiunea 1)¹², care se referă la structura și funcțiile executivului.

În fiecare stat, numărul de electori este suma numărului de deputați (membri camerei reprezentanților, în total 435) și senatori (membri senatului, în total 100), de aici rezultă un număr de 535 de electori. Se adaugă trei electori pentru districtul Columbia (teritoriul pe care este capitala țării, orașul Washington), care este un teritoriu independent de orice stat.

Și acest lucru a fost decis tot pentru a nu da unui stat avantaje față de celelalte, pentru găzduirea capitalei pe teritoriul său.

Pentru a fi ales președinte, un candidat trebuie să aibă minimum 270 de electori (jumătate din numărul total adică 269, plus 1).

Electorii sunt nominalizați de fiecare stat și ei sunt aleși din rândul oamenilor cu experiență politică și juridică, foști membri ai Congresului, foști guvernatori, magistrați, politicieni, care nu trebuie să se afle în timpul mandatului de funcție publică.¹³

Pentru structura federală a statului, votul indirect asigură o uniformizare a criteriilor de alegere, datorită electorilor informați și cu experiență politică.

Cum se desfășoară votul indirect? La alegerile preliminare, cetățenii din fiecare stat votează pentru delegați. Preliminariile celor două partide se desfășoară într-o modalitate progresivă, începând din luna ianuarie a anului electoral prezidențial (pentru alegerile din 2016, preliminariile cele mai timpurii au fost programate pentru 1 februarie) în Iowa și sfârșind în iunie, în Districtul Columbiei (teritoriul pe care este capitala țării, orașul Washington). Deși nu votează la alegerile generale, cetățenii din teritoriile americane Porto Rico, Samoa, Guam și insulele Virgine Americane participă la selectarea candidaților în cadrul alegerilor preliminare.

¹² <https://www.uscis.gov/sites/default/files/document/guides/M-654.pdf>

¹³ <https://republica.ro/cu-doua-luni-inainte-de-alegerile-din-sua-iata-ce-trebuie-sa-stiti-despre-sistemul-de-vot-american-cum>

Alegerile preliminare sunt alegeri partizane, fiind separate după partidul al cărui candidat este ales. După criteriul de admitere al cetățenilor la vot, preliminariile sunt de trei feluri: închise (votează numai cetățenii înscriși pe listele partidului respectiv), deschise (votează oricine) și semi-deschise (în care votează cetățenii înscriși, dar se permite și accesul independenților, care optează pentru unul dintre partide).

După cum se desfășoară votul, alegerile preliminare sunt de tip clasic (cetățenii pun buletinele de vot în urne) sau de tip *caucus*¹⁴ (cetățenii se adună în ziua alegerii într-un anumit sediu - case particulare, cluburi, școli, centre electorale, etc - și dezbat informațiile referitoare la candidați, cu susținerea unuia sau altuia, cu eliminarea argumentată a celor pe care îi găsesc nepotriviti). La sfârșitul acestor conclave, care pot dura ore și pot deveni foarte înfierbântate, adunarea votează într-un mod neformal (ridicarea mâinii, petece de hârtie cu numele candidaților) și termină cu selectarea unui singur candidat, după care comunică rezultatul comitetului electoral al statului. Deși numele de *caucus* sugerează o origine latină, el este de fapt un cuvânt indian, numele dat unui fel de sfat al comunității, care dezbate alegerea soluției într-o problemă de interes colectiv. Termenul a apărut pentru prima oară în notele din coloniile engleze din America de Nord, în secolul XVII și ar fi fost preluat de la tribul Algonquin. În prezent, folosit numai pentru semnificația lui de adunare cu scop politic, cuvântul s-a răspândit și în alte țări: Canada, Australia, Noua Zeelandă, etc. Dintre cele cincizeci de state americane, unsprezece au alegeri preliminare de tip *caucus*: Iowa, Noul Mexic, Dakota de Nord, Maine, Nevada, Hawaii, Minnesota, Kansas, Alaska, Wyoming, Colorado și Districtul Columbia.

În cele șase luni de alegeri preliminare, candidații adună delegați, așa cum se acumulează punctele într-un turneu sportiv. În alegerile din 2020, republicanii se vor bate pe 2.472 de delegați și candidații democrați pe un număr de 3.283. La stabilirea numărului de delegați pentru fiecare stat, criteriile celor două partide sunt legate de populație, numărul de electori ai statului și de distribuția și dimensiunile circumscripțiilor electorale.

Pentru ca un candidat să aibă dreptul să câștige delegați, el trebuie să adune minimum 15% din voturile acelui stat.

După încheierea alegerilor preliminare, se țin convențiile naționale ale celor două partide, în care toți delegații aleși își fac cunoscut votul oficial pentru candidatul prezidențial preferat.

Convențiile au mai mult un rol decorativ și de confirmare, fiindcă la data la care se țin, întreaga națiune știe deja cine sunt cei doi care se vor înfrunța în alegerile generale. Partidele politice folosesc ocazia convențiilor pentru discursurile unor personalități politice bine alese, prin care vor să modeleze deja opinia alegătorilor.

La alegerile generale, primul candidat care are mai mult de 270 de electori, din totalul de 538, câștigă alegerile. Câteodată, cel care devine președinte și are cel mai mare număr de electori, nu are și majoritatea la votul „popular” (numărul de cetățeni care au votat electorii candidatului respectiv. S-a calculat că este teoretic posibil ca un candidat să câștige președinția americană fiind victorios în numai 11 dintre cele 50 de state: California

¹⁴ <https://www.voanews.com/usa/how-us-presidential-caucus-primary-process-works>

(cu 55 de electori), Texas (38), Florida (29), New York (29), Pennsylvania (20), Illinois (20), Ohio (18), Michigan (16), Georgia (16), Carolina de Nord (15) și New Jersey (14). Aceste state aduc, când sunt combinate, cei 270 de electori necesari pentru victorie.

Când votează, electorii înscriu un vot pentru președinte și un altul pentru vicepreședinte. În cazul în care electorii nu confirmă vicepreședintele propus de partidul câștigător, acesta se va alege în cadrul Congresului american. Membrii Congresului vor vota un candidat, dar nu prin vot individual, ci prin votul delegației fiecărui stat. Fiecare delegație exprimă un singur vot, anulând diferențele dintre statele mari și cele mici.

Dacă electorii nu stabilesc un președinte (situație posibilă mai mult în alegerile cu un al treilea candidat), el va fi ales de Senat, fiecare senator exprimând un vot. În istoria alegerilor americane, o astfel de situație a fost întâlnită o singură dată, în anul 1824.

În trei cicluri electorale, în anii 1876, 1888 și 2000, votul electoral nu a corespuns cu cel popular. Aceasta nu a schimbat rezultatul alegerilor, câștigătorul fiind candidatul cu cei mai mulți electori.¹⁵

Alegerile prezidențiale americane reprezintă un test de duranță pentru candidații partidelor majore, care trec printr-o lungă etapă de nominalizare internă înainte de a începe campania efectivă pentru alegeri.¹⁶

Anul acesta, alegerile preliminare ale Partidului Democrat au fost printre cele mai competitive astfel de evenimente din istoria electorală a SUA. În total, 29 de candidați importanți au participat la competiția în care fostul vicepreședinte Joe Biden a fost nominalizat pentru alegerile prezidențiale. În cazul republicanilor, așa cum se întâmplă de obicei atunci când unul dintre partidele mari deține președinția, alegerile preliminare au fost mai puțin animate, președintele în exercițiu dominând practic întreaga competiție.

Spre deosebire de alegerile prezidențiale din alte țări, alegerile americane nu funcționează direct pe baza votului popular al cetățenilor. În fapt, în loc de un singur scrutin prezidențial, au loc 50 de seturi de alegeri diferite, organizate în fiecare stat, în prima zi de marți a lunii noiembrie.

Fiecărui stat îi este alocat, în baza datelor sale demografice, un număr de voturi electorale, iar pentru aceste voturi electorale se concentrează întreaga luptă și strategie a candidaților. Cu puține excepții, voturile electorale se câștigă pe baza unui sistem de tipul câștigătorul ia totul. Practic, candidatul care obține o majoritate de voturi, va fi titularul tuturor voturilor electorale ale statului respectiv.

Excepțiile de la această regulă sunt două state - Nebraska și Maine. Cele două își împart voturile electorale în trei districte federale distincte, un candidat putând să câștige votul popular în stat per ansamblu, dar să piardă un district și voturile electorale asociate acestuia. În Nebraska există patru districte electorale - unul care acordă câștigătorului 2 voturi electorale și alte trei care acordă câte unul. În Maine, primul district acordă 2 voturi,

¹⁵ <https://republica.ro/de-ce-nu-poate-exista-o-dictatura-in-statele-unite-votul-indirect-in-sua-si-urmarile-lui>

¹⁶ <https://www.britannica.com/topic/United-States-Presidential-Election-Results-1788863>

iar celelalte două câte unul. Toate celelalte state acordă toate voturile lor câștigătorului de la nivelul întregului stat. Spre exemplu, candidatul care câștigă statul New York va primi toate cele 29 de voturi electorale ale sale, indiferent de procentul pe care l-a obținut la votul popular de la nivelul statului. El poate câștiga acest stat la o diferență de un vot sau îl poate câștiga cu 99% dintre voturi, însă rezultatul va fi același - va primi toate cele 29 de voturi.

Pe de altă parte, voturile electorale nu funcționează ca un sistem efectiv de puncte. Ele aparțin, de fapt, electorilor, care în funcție de rezultatul alegerilor dintr-un anumit stat, sunt aleși dintre reprezentanții susținuți de partide. Astfel, într-un stat în care candidatul republican a câștigat alegerile, electorii stabiliți anterior de organizația Partidului Republican din statul respectiv vor lua parte la întrunirea colegiului electoral, întrunire care are loc, în decembrie.

Pentru a câștiga alegerile prezidențiale, nu este suficient ca un candidat să obțină o majoritate a voturilor la nivel național, ci să câștige suficiente competiții electorale în statele individuale pentru a obține „punctajul” care să îi asigure majoritatea în colegiul electoral.

Există însă și așa-zii electori „necredincioși”. Cu excepția anumitor state, care impun prin lege electorilor să voteze așa cum dictează rezultatul alegerilor prezidențiale din statul respectiv, restul nu impun electorilor să voteze într-un anumit fel.

Prin urmare, electorii pot decide să nu voteze în concordanță cu rezultatul votului în statul lor. Acest lucru s-a întâmplat și în 2016 când 5 dintre electorii care ar fi trebuit să o voteze pe Hillary Clinton au ales candidați care nici măcar nu s-au aflat pe buletinele de vot. Alți doi electori, ambii din Texas și care ar fi trebuit să îl aleagă pe Donald Trump au decis să aleagă alte persoane. Electorii nici măcar nu sunt obligați să voteze cu vreunul dintre candidații care au participat la alegeri - ei pot alege orice cetățean al SUA eligibil să fie ales președinte.

Până acum, însă, niciun scrutin prezidențial nu a fost afectat, în sensul schimbării rezultatelor, de votul electorilor „necredincioși”, votul de protest al acestora fiind doar marginal în matematica alegerilor.

Pentru că nu ține cont de votul popular național în niciun fel, sistemul electoral american poate duce la rezultate care nu sunt în acord cu voința populară generală. Cel mai recent, în 2016 și în 2000, alegerile prezidențiale americane au titularizat câștigători ai președinției care nu au reușit să obțină sprijinul unei majorități a americanilor prezenți la vot.

Partidele terțiare și voturile-în-scris

Sistemul electoral american, deși favorizează puternic sistemul bipartid, nu exclude formal candidaturi independente sau ale altor partide. Pe lângă candidații celor două partide majore, republican și democrat, la fiecare scrutin prezidențial participă candidați ai mai multor partide denumite „terțiare”, partide cu potențial de a acționa ca al treilea partid din sistem. Cele mai de succes astfel de partide sunt Partidul Libertarian și Partidul Verde, deși mai există și alte partide care au succes mai degrabă la nivel local.

Pe lângă posibile candidaturi independente sau candidaturi din partea partidelor „terțiare”, votanții americani au opțiunea de a scrie numele unui candidat anume pe buletinul de vot. Acest vot-în-scris este complet valid, iar dacă un candidat întrunește, improbabil, suficiente astfel de opțiuni poate fi declarat câștigător al alegerilor din statul respectiv. De-a lungul timpului, unele persoane cu ambiții prezidențiale care nu au reușit să obțină sprijinul unui partid au făcut apel la astfel de campanii de vot-în-scris, îndemnând pe susținătorii lor să îi aleagă în acest fel.

State roșii, state albastre și state competitive

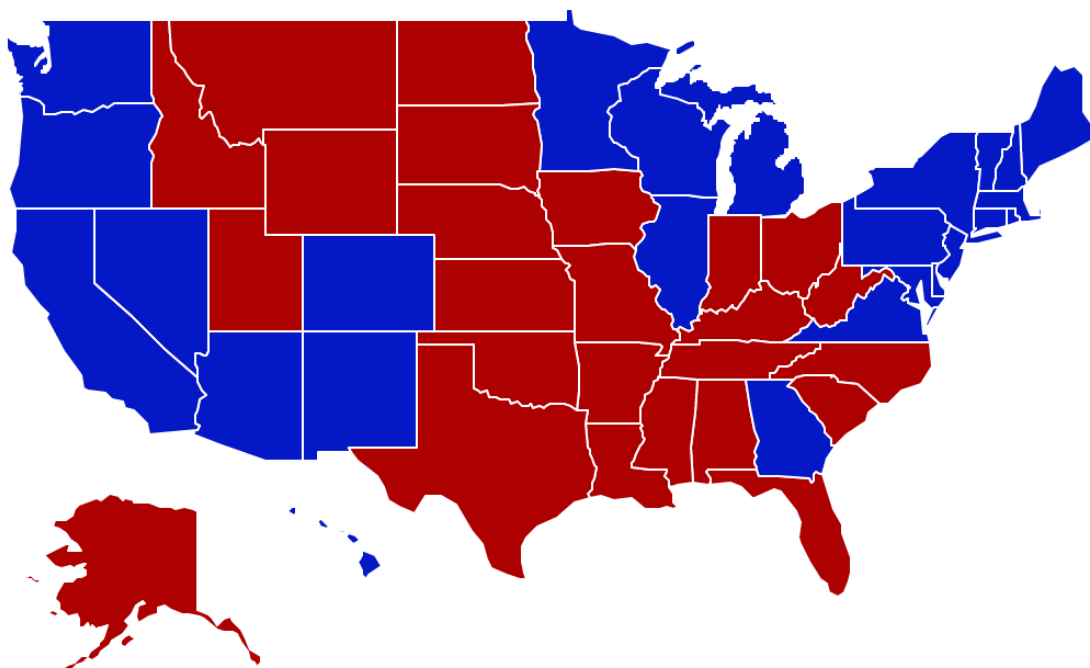
Un climat politic extrem de polarizat și de partizan, dar și efectele sistemului electoral de tip *First-past-the-post* (câștigătorul ia totul) fac ca statele americane, la nivel prezidențial și nu numai, să fie divizate între ele în funcție de ideologii politice și susținerea pentru unul dintre cele două partide.

Astfel, conservatorii, majoritatea parte a Partidului Republican, cu o minoritate restrânsă și în Partidul Democrat (așa-ziii Blue Dogs) sunt mai puternici în Sudul american, în inima țării și în general în zonele rurale și slab populate. Progresiștii și centristii, majoritatea parte a Partidului Democrat, se bucură de susținere mai largă în statele de pe coaste, în centrele universitare și în orașele medii și mari sau în marile aglomerări urbane.

Conceptul de state albastre și state roșii se referă la cât de des au votat statele respective candidatul democrat sau candidatul republican în ultimele cicluri electorale, dar și ce orientare politică are majoritatea populației votante din acel stat.

Pe de altă parte, statele albastre sau roșii nu sunt în mod obligatoriu monolitic votante ale unui anumit partid, deși există și state care votează în proporții de peste 70-80% cu republicanii sau cu democrații.

În fapt, peisajul electoral american arată un accentuat clivaj rural-urban și o separație teritorială evidentă între zonele roșii și cele albastre, circumscripțiile competitive fiind, de cele mai multe ori rarități în interiorul statelor roșii sau albastre.

Harta electorală a Statelor Unite ale Americii. Colorate cu roșu sunt statele care vor vota, foarte probabil, cu candidatul republican. Cu albastru sunt colorate statele care vor vota, foarte probabil, cu candidatul democrat.

Pe lângă statele în care există un oarecare consens partizan favorabil fie republicanilor, fie democraților, mai sunt și statele competitive, în care alegerile se joacă la un număr mic de voturi, al celor indeciși sau independenților. Ele sunt principalul premiu pe care fiecare dintre cei doi candidați speră să îl câștige și în multe dintre cazuri, mai ales în cel al alegerilor strânse, ele sunt cruciale pentru a obține victoria.

Statele competitive se mai schimbă în funcție de ciclul electoral sau în funcție de evoluțiile demografice. State partizane pot ajunge să devină state competitive și viceversa.

În 2020, statele competitive sunt: Arizona, Florida, Michigan, Wisconsin, Pennsylvania, Georgia, Carolina de Nord, Ohio, New Hampshire, Iowa și districtele electorale II din Nebraska și Maine. În total, aceste state însumează 147 dintre cei 538 de electori și mai mult de jumătate dintre cei 270 necesari pentru a câștiga alegerile.

Harta statelor americane cu numărul de electori.

Dintre acestea, cele trei care i-au asigurat victoria lui Trump în 2016, Wisconsin, Pennsylvania și Michigan au fost considerate abia începând de la acel scrutin ca fiind state competitive, fiind catalogate pentru o lungă perioadă de timp ca state albastre - ultima oară când un candidat republican a câștigat statul Wisconsin, a fost în 1984 (Ronald Reagan), în timp ce Michigan și Pennsylvania au optat ultima oară pentru un republican în 1988 (George H. W. Bush). Arizona este, de asemenea, un alt astfel de exemplu. Până în 2020 un stat roșu, Arizona devine în acest ciclu electoral, competitiv, Biden având chiar un avans consistent în fața lui Trump în sondaje.

În sens opus, state precum Virginia, Nevada, Colorado sau New Mexico au devenit treptat state albastre, deși până mai acum câteva cicluri electorale erau state competitive. Virginia este cel mai nou stat competitiv considerat acum de politologi și statisticieni ca fiind un stat albastru, cel puțin la nivelul alegerilor prezidențiale.

De-a lungul anilor, „prăpastia” partizană s-a adâncit din ce în ce mai mult în Statele Unite. Ideea de state albastre și state roșii a devenit pregnantă mai ales în ultimii ani, ajungându-se în situația în care este foarte ușor de prezis rezultatul în state precum California și New York sau Oklahoma și Utah. Anterior, mai ales înainte de 1992, aproape toate statele erau „în joc”. Partizanatul puternic este, însă, o caracteristică recurentă a sistemului electoral american, mai ales în ce privește rezultatele observabile în vechi diviziuni precum cea nord-sud.

III. PRINCIPALII CANDIDAȚI

III.1 Donald Trump, președintele în funcție

Trump reprezintă Partidul Republican și este al 45-lea președinte al SUA. Anterior începerii mandatului prezidențial, el a fost om de afaceri și personalitate TV.

În cadrul campaniei electorale din noiembrie 2016, programul de politică internă a actualului președinte a cuprins promisiuni referitoare, în principal, la susținerea clasei muncitoare, crearea de locuri de muncă, reducerea taxării veniturilor din muncă și încurajarea producției interne.

Parte din aceste promisiuni au fost onorate de administrația Trump, astfel că: a anulat reglementările federale privind întreprinderile, a adoptat reduceri de impozite pe profit și societăți și a semnat ordine executive care să susțină producătorii americani, iar din ianuarie 2017, SUA au adăugat peste 480.000 de locuri de muncă în industria prelucrătoare.

Donald Trump a făcut campanie în 2016 pentru abrogarea Legii de îngrijire accesibilă, impusă de fostul președinte Barack Obama.

Deși nu a reușit s-o abroge complet, administrația Trump a reușit să anuleze părți din legea respectivă, inclusiv anularea mandatului individual, care obliga cetățenii să cumpere asigurări de sănătate sau să plătească o penalitate fiscală.

Președintele Trump a promis, de asemenea, că va reduce prețurile medicamentelor, iar în iulie a adoptat măsuri care să permită reduceri de preț și importul de medicamente mai ieftine, deși unii analiști din industria de profil au spus că nu vor avea efectul scontat.

El a declarat criza opioidelor o urgență națională de sănătate în 2017 și a oferit statelor federale 1,8 miliarde de dolari pentru măsuri de prevenire, tratament și recuperare. De asemenea, a luat măsuri pentru a restricționa prescrierea opioidelor.

În domeniul protecției mediului, Trump a anulat sute de măsuri de protecție a mediului, inclusiv limite privind emisiile de dioxid de carbon provenite de la centralele electrice și vehicule și restricții destinate căilor navigabile federale, îndeplinind o altă promisiune de campanie.

De asemenea, a retras SUA din acordul climatic de la Paris, motivând că acordul dezavantajează Statele Unite „în beneficiul exclusiv al altor țări”. Această retragere va fi finalizată formal numai după alegerile din noiembrie.

Cel mai recent, administrația sa a aprobat forarea petrolului și a gazelor în Rezervația Națională pentru Viața Silvică Arctică din Alaska, unde forajul era interzis de zeci de ani.

Promisiunile de a reduce nivelul imigrației au fost fundamentale pentru cariera politică a președintelui.

În campania de realegere, a promis să continue construcția unui zid la frontiera cu Mexic - până acum a asigurat finanțare pentru 716 km.

Promite, de asemenea, să elimine loteria vizelor și migrația în lanț - adică imigrația în SUA care se bazează pe legături de familie - și să treacă la un sistem de intrare „bazat pe merit”.

În domeniul justiției și ordinii publice, Trump s-a remarcat drept un avocat ferm al forțelor de ordine, sporind sprijinul federal acordat forțelor de poliție pe fondul protestelor la nivel național împotriva nedreptății rasiale. În iunie, președintele Trump a semnat un ordin executiv care introduce mai multe reforme ale poliției, oferind subvenții federale pentru

îmbunătățirea practicilor, inclusiv crearea unei baze de date pentru urmărirea abuzurilor comise de ofițeri.

După cele două atacuri armate din anul 2019, în Texas și Ohio, care au zguduit Statele Unite și au radicalizat opinia publică, Trump și-a exprimat sprijinul pentru o serie de reforme, cum ar fi stabilirea unor criterii mai exigente pentru cei care doresc să dețină arme, însă, în scurt timp, președintele a schimbat retorica, invocând cel de-al doilea amendament al constituției SUA - care prevede dreptul americanilor de a deține arme.

Subsecvent promisiunii "America First", Donald Trump a adoptat o poziție dură față de China, împreună cu o politică de protejare a producătorilor locali de concurența externă - și acestea rămân aspectele cheie ale politicii sale comerciale.

De-a lungul mandatului, președintele a căutat cu orice ocazie să-și evidențieze munca de renegociere a parteneriatelor comerciale din trecut, despre care a afirmat că nu sunt favorabile Statelor Unite - cum ar fi Nafta, între SUA, Canada și Mexic - iar la altele, a renunțat - ca Parteneriatul Trans-Pacific.

De asemenea, a promis să remedieze deficitul comercial al SUA (decalajul dintre importuri și exporturi) care, în 2019, pentru prima dată în șase ani, a scăzut, deși economiștii nu sunt de acord cu privire la faptul că acest lucru sugerează o îmbunătățire a economiei.

Războiul comercial în curs al președintelui Trump cu China a ridicat impozitele la frontieră la aproape 500 de miliarde de dolari din comerțul anual, iar acordul de „prima fază” din acest an între cele două națiuni a păstrat majoritatea tarifelor la aceleași cote.

În august, el a spus că dorește să ofere credite fiscale pentru a atrage firmele americane să mute fabricile din China, declarând că „vom pune capăt dependenței noastre de China”.

Trump a impus, de asemenea, tarife pentru mărfurile din Uniunea Europeană - de la oțel la vinul francez - a amenințat tarifele la oțel și aluminiu din Brazilia și Argentina și a reimpus recent tarife pentru unele produse canadiene din aluminiu.¹⁷

În materie de politică externă, Trump a fost consecvent principiului jacksonian potrivit căruia Statele Unite nu au o misiune de urmat în străinătate.

Transpus în programul de politică externă al președintelui Trump, acest principiu a însemnat: „reafirmarea suveranității americane și dreptul tuturor națiunilor de a-și determina propriul viitor”, cu accent pe asigurarea securității și prosperității.

În practică, acesta a inclus încetinirea ritmului de colaborare în cadrul unor mari acorduri multilaterale, cum ar fi acordul climatic de la Paris sau retragerea de la unele organizații multilaterale, precum Organizația Mondială a Sănătății.

De asemenea, a provocat existența Organizației Tratatului Atlanticului de Nord (NATO), determinându-i pe ceilalți membri ai alianței să-și sporească cheltuielile de apărare. Și a reiterat recent promisiunea de a reduce efectivele trupelor americane în străinătate - care sunt în prezent la același nivel ca atunci când a preluat funcția.

Criticii l-au acuzat de tensionarea relațiilor cu aliații americani apropiați din punct de vedere istoric, în timp ce în privința unor adversari precum Coreea de Nord și Rusia, a manifestat o atitudine mai laxă.

¹⁷ <https://www.bbc.com/news/election-us-2020-53828147>

Trump a înregistrat și succese pe acest plan, ajutând recent la intermedierea unui acord între Israel și Emiratele Arabe Unite pentru normalizarea relațiilor. De asemenea, în timpul mandatului său, forțele americane au reușit uciderea lui Abu Bakr al-Baghdadi, liderul grupului Stat Islamic (IS), și a puternicului comandant militar al Iranului, generalul Qasem Soleimani.

În linii mari, programul politic al președintelui Donald Trump a respectat principiile curentului jacksonian și mare parte din promisiunile lansate în campania din anul 2016 au fost onorate. Cu toate acestea, Trump a fost unul dintre cei mai contestați președinți americani, fiind acuzat că acționează: "în principal pe instinct, conform unei viziuni tranzacționale a politicii și a relațiilor internaționale de putere. Nimic nu este interzis, totul este posibil în funcție de interpretarea interesului național sau a interesului prezidențial. Disprețul față de elite, contra-puteri, norme, tacite sau scrise, preocuparea pentru divizarea permanentă pentru a ține țara sub tensiune, toate aceste aspecte definesc Trumpismul.

Utilizarea teoriei conspirației este o altă formă de manifestare a Trumpismului, precedând intrarea sa în politică și devenind pe parcursul mandatului una dintre pietrele de temelie ale metodei sale de dobândire și exercitare a puterii.

Uniunea Europeană întruchipează tot ceea ce Donald Trump detestă: multilateralismul, colegialitatea, solidaritatea între națiuni și preocuparea sau pretenția de a apăra valori negociabile. Relația transatlantică este văzută ca o frână, o povară, întrucât Donald Trump își poate vedea relația cu lumea doar dintr-o perspectivă cost/beneficiu. Un factor agravant este faptul că Trumpismul înseamnă termen scurt, ceea ce îl face impermeabil la lungul timp european, fie în ceea ce privește traiectoria, fie modul de operare.

Realegerea președintelui în funcție ar însemna validarea Trumpismului și rupura acestuia cu dogmele republicane. Ceea ce va rămâne probabil, indiferent de rezultatul din 3 noiembrie, este o neîncredere a aliaților în raport cu Statele Unite și întrebări cu privire la durabilitatea angajamentelor lor internaționale."¹⁸

III.2. Joe Biden, contracandidatul democrat

Joseph Robinette Biden, născut la 20 noiembrie 1942, Scranton, Pennsylvania, S.U.A., a fost al 47-lea vicepreședinte al Statelor Unite, în perioada 2009-2017, în timpul administrației Obama.

A fost ales în Senatul SUA în anul 1972, la vârsta de 29 de ani, devenind al cincilea cel mai tânăr senator din istorie.¹⁹

În calitate de senator, Biden s-a concentrat pe domeniile relațiilor externe, justiției penale și politicii de combatere a drogurilor. A fost membru al Comisiei pentru relații externe a Senatului, de două ori în funcția de președinte al acesteia (2001-2003; 2007-2009) și în Comisia pentru justiție, în calitate de președinte, în perioada 1987-1995.

În timpul războiului din Irak (2003–2011), Biden a propus un plan de partiție ca o modalitate de a menține un Irak unificat și pașnic. Biden a fost, de asemenea, membru al

¹⁸ <https://www.robert-schuman.eu/en/european-interviews/0101-whatever-the-outcome-of-the-election-there-may-remain-mistrust-on-the-part-of-the-united-states>

¹⁹ <https://www.nytimes.com/interactive/2020/us/elections/joe-biden.html>

Caucusului Internațional pentru Controlul Narcoticelor și a fost senatorul care a inițiat legea de înființare a organismului care supraveghează politica națională de control al drogurilor.²⁰

Al 46-lea președinte al Statelor Unite va împlini 79 de ani în primul său an de mandat. Fără precedent și deosebit de riscant. Va trebui să îndeplinească sarcini de șef al executivului primei Mari Puteri a lumii și să ia decizii complicate până aproape de 83 de ani.

Oricât de avansat este sistemul medical american, o asemenea vârstă este o imensă vulnerabilitate pentru un mandat de patru ani, iar la alegerile din 2024 se va pune din nou problema unui alt președinte.

Scandalul de corupție al companiei de gaze naturale Burisma în Ucraina²¹, cu acuzația unor oficiali ucraineni că Burisma²² (firmă care l-a avut pe Hunter Biden, fiul viitorului președinte, în consiliul de administrație până anul trecut) a oferit o mită de șase milioane de dolari pentru a stopa o anchetă care viza contracte încheiate de această firmă cu statul ucrainean, nu se va termina prea curând, reprezentând un punct nevralgic pentru Joe Biden. În fapt, asupra candidatului democrat planează suspiciuni de trafic de influență, nefiind clar în acest moment dacă Joe Biden a intervenit sau nu pe lângă fostul președinte ucrainean Poroșenko în favoarea intereselor de afaceri ale fiului său.

Chiar dacă nu se va dovedi nimic în acest sens, aerul fetid al acestor afaceri cu statul în Europa de Est, asupra cărora planează suspiciuni de corupție și trafic de influență, peste care se mai adaugă interferența unor nume de avocați dubioși și a serviciilor secrete rusești, aruncă o lumină puțin credibilă asupra unui președinte de la care se așteaptă „reinventarea Americii” în sensul bun al cuvântului, pe plan intern și extern.²³

Analiztii politici opinează că falia ideologică americană nu se va închide curând. Confruntarea progresism-conservatorism nu se va stinge de la sine, doar pentru că la Casa Albă va fi instalat un președinte centrist.

Orientarea doctrinară moderată a lui Biden nu e un lucru rău ca atare, dimpotrivă, tandemul Biden-Harris pare să fie o garanție a moderației, precauției și raționalității. Dar temerea multora este tocmai capacitatea limitată de acțiune a lui Biden ca președinte și perspectiva ca „centrist” să însemne în cazul lui un președinte slab și ezitant, lipsit de soluții practice și incapabil să dea o direcție clară societății americane, atât de adânc și dureros divizată de mandatul lui Trump.

Există riscul ca mandatul lui Biden să nu îi mulțumească nici pe republicani, nici pe democrații progresiști.

În altă ordine de idei, dacă va exista și neșansa unei crize economice severe în 2021, accentuată de pandemie, capacitatea administrației Biden de a da satisfacție economico-socială votanților democrați (și nu numai democrați) va fi serios afectată.

²⁰ <https://www.britannica.com/biography/Joe-Biden>

²¹ https://www.washingtonpost.com/world/europe/ukraine-corruption-burisma-biden-trump-giuliani/2020/06/14/9ca28342-adb1-11ea-a43b-be9f6494a87d_story.html

²² <https://www.foxnews.com/politics/burisma-holdings-ukraine-hunter-biden>

²³ https://www.hsgac.senate.gov/imo/media/doc/HSGAC_Finance_Report_FINAL.pdf

Bineînțeles că în aceste condiții vor fi numeroase voci care vor evoca perioada de creștere economică spectaculoasă din ultimii patru ani, din timpul lui Trump, de până la instalarea pandemiei.

III.3. Instituția vicepreședintelui

Vicepreședintele Statelor Unite ale Americii, este următorul în ierarhia statului, după președinte, care accede la președinție în cazul decesului, invalidității, demisiei sau îndepărtării acestuia.

Articolul 2 al Constituției prevede că "în caz de destituire, de deces sau de demisie a președintelui, sau în cazul incapacității sale de a exercita prerogativele și de a îndeplini datoriile funcției sale, acestea vor fi delegate vicepreședintelui".

În 1967, al 25-lea amendament al Constituției a adus o completare: "în caz de destituire, deces sau demisie a președintelui, vicepreședintele va deveni președinte". Pe acest temei, candidatul la postul de vicepreședinte trebuie să corespundă aceluiași criterii ca și candidatul la președinție: să fie cetățean american născut pe teritoriul american, să aibă cel puțin 35 de ani și să fi trăit în SUA cel puțin 14 ani.

Vicepreședintele deține, de asemenea, funcția de președinte al Senatului SUA, un rol eminent ceremonial²⁴. Acesta nu are drept de vot în Congres și nu intervine în hotărârile și voturile Senatului decât dacă există un scor de 50 la 50 (așa numitul *break tie vote*). În acest caz rar, votul său înclină balanța decisiv în favoarea unei părți.

Vicepreședintele deține, de asemenea, poziții în conducerea mai multor organisme și companii guvernamentale.²⁵

Vicepreședintele este autorizat să nominalizeze candidați la Academii Militare, Navale și ale Forțelor Aeriene ale Statelor Unite.

Vicepreședintele este singura autoritate autorizată să nominalizeze cetățeni americani fără restricții geografice. Acesta poate înainta un număr maxim de cinci propuneri la fiecare academie pentru fiecare ciclu de admitere.²⁶

IV. REZULTATUL ALEGERILOR PREZIDENTIALE 2020

IV.1. Date statistice

Campania pentru alegerile prezidențiale din anul 2020, a înregistrat recorduri atât din punct de vedere al numărului de votanți, cât și al costurilor, fiind cea mai costisitoare campanie din istoria Statelor Unite, nu mai puțin de 14 miliarde de dolari fiind cheltuiți

²⁴ https://www.senate.gov/civics/resources/pdf/US_Constitution-Senate_Publication_103-21.pdf

²⁵ <https://www.britannica.com/topic/vice-president-of-the-United-States-of-America>

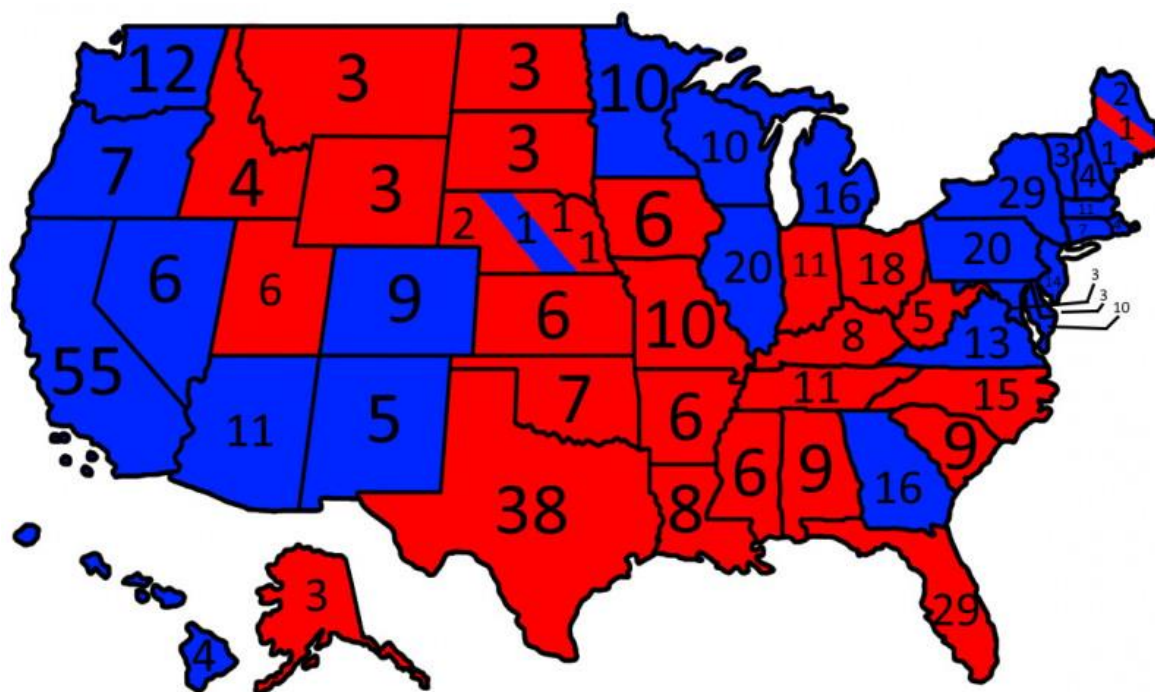
²⁶ <https://www.whitehouse.gov/the-trump-administration/academy-nominations/>

(parte din această sumă fiind alocată alegerilor pentru Congres), dublu în comparație cu anul electoral 2016.²⁷

Cele peste 155 de milioane de voturi marchează un număr record de voturi exprimate la alegerile prezidențiale și cea mai mare rată de participare a alegătorilor din 1900 și reprezintă cel mai mare număr de alegători la alegerile prezidențiale din istoria Statelor Unite. În 2016, totalul a fost puțin peste 136,6 milioane de voturi.

Aproximativ 239,2 milioane de americani au fost eligibili să voteze în 2020, conform Proiectului Alegerilor din SUA.²⁸

Câștigătorul alegerilor a fost declarat candidatul democrat, Joe Biden, cu un procent de 51,3% (80,947,680 voturi), președintele în funcție, republicanul Donald Trump, obținând doar 46,9% (74,090,774).²⁹ În funcție de votul electorilor, Joe Biden a obținut 306 voturi, iar Donald Trump 232.

Harta electorală finală a Statelor Unite după alegerile prezidențiale din 2020.

IV. Comentarii, opinii, previziuni post-electorale

Președintele în funcție contestă rezultatul alegerilor, acuzând fraudarea votului. Cu toate acestea, a autorizat deschiderea procesului de tranziție spre o administrație a președintelui ales, Joe Biden.³⁰

²⁷ <https://www.bbc.com/news/av/election-us-2020-54696386>

²⁸ <http://www.electproject.org/2020g>

²⁹ <https://edition.cnn.com/election/2020/results/president>

³⁰ <https://www.nytimes.com/2020/11/23/us/politics/trump-transition-biden.html>

Într-o postare pe rețeaua Twitter, președintele în exercițiu nu a recunoscut în mod direct victoria lui Joe Biden, promițând să continue o "luptă dreaptă". "Cu toate acestea, în interesul superior al țării noastre, recomand ca agenția guvernamentală responsabilă pentru transferul de putere să facă ceea ce este necesar în ceea ce privește protocoalele și am cerut echipei mele să facă același lucru".

Printre particularitățile acestei campanii se numără și câștigarea alegerilor în Georgia de către Joe Biden, acest stat fiind mulți ani tradițional republican. De altfel, în Georgia, voturile au fost renumărate, la fel și în Winsconsin³¹.

Ironia sorții este că, la finalul acestui intens disputat scrutin, democratul Biden câștigă cu exact 306 voturi, întocmai precum republicanul Donald Trump, în urmă cu patru ani. Învingătorul de atunci, Trump, califica victoria ca fiind un "seism", în vreme ce acum se referă doar la "manipularea" alegerilor.

Mai multe autorități au respins acuzațiile din tabăra republicanului vizând falsificarea votului și s-au referit la cel mai sigur scrutin din istoria SUA.

Procurorul general William Barr a declarat că Departamentul de Justiție al SUA nu a descoperit nicio dovadă a unei fraude electorale pe scară largă care ar putea schimba rezultatul alegerilor din 2020.

Comentariile lui Barr, într-un interviu acordat publicației The Associated Press (AP), contrazic efortul concertat al lui Trump, șeful său, de a inversa rezultatele votului de luna trecută și de a-l bloca pe președintele ales Joe Biden să-și ia locul în Casa Albă.

Barr a declarat pentru AP că avocații federali și agenții FBI au verificat toate plângerile și informațiile specifice pe care le-au primit, dar „până în prezent nu am văzut fraude la o scară care ar fi putut avea un rezultat diferit în alegeri”.

Comentariile, care au atras critici imediate din partea avocaților lui Trump, au fost cu atât mai credibile venind din partea lui Barr, care a fost unul dintre cei mai înflăcărați aliați ai președintelui. Înainte de alegeri, el a susținut în mod repetat teoria că votul prin corespondență ar putea fi deosebit de vulnerabil la fraude, mulți americani optând pentru această modalitate de votare în contextul pandemiei.³²

Avocații lui Trump au contestat votul în mai multe state³³, dar nu au prezentat nicio dovadă privind falsificarea alegerilor sau eventuale manipulări.

Dincolo de interesul neobișnuit suscitată în societatea americană, dovadă fiind recordul de participanți la vot, alegerile pentru Casa Albă trezesc atenția întregii lumii. Și nu e vorba doar de a înțelege cum va arăta ordinea mondială plămădită de influența viitorului președinte american. La fel ca peste tot în Occident, în SUA e o competiție între două modele de societate democratică. Se înfruntă stânga și dreapta economică, progresiștii și conservatorii, globaliștii și naționaliștii, verzii și adversarii teoriei încălzirii globale. Victoria uneia dintre tabere va reverba dincolo de granițele țării. Alegerile din SUA determină nu doar natura viitoare a relațiilor economice dintre țări. Au influență și în sfera

³¹ <https://www.theguardian.com/us-news/2020/nov/28/joe-biden-gains-votes-in-wisconsin-county-after-trump-ordered-recount>

³² <https://apnews.com/article/barr-no-widespread-election-fraud-b1f1488796c9a98c4b1a9061a6c7f49d>

³³ <https://eu.jsonline.com/story/news/politics/elections/2020/12/01/trump-sues-try-reverse-wisconsin-election-results/6475902002/>

ideilor și a credințelor. Să notăm că într-un interviu acordat Philadelphia Gay News, citat de Agerpres, candidatul democrat Joe Biden s-a angajat să folosească „întreaga gamă de instrumente diplomatice ale Americii” pentru promovarea drepturilor comunității LGBT pe plan internațional, dacă va fi ales președinte. Într-o astfel de situație, politicienii vor fi obligați să deschidă dezbateră în privința acestui subiect ocultat până acum.

Dacă va câștiga încă patru ani la Casa Albă după alegerile din 3 noiembrie, președintele american Donald Trump ar putea da un nou impuls pentru a remedia relațiile puternic tensionate ale Washingtonului cu Moscova, continuând un efort care a fost rapid blocat după ce a preluat funcția în 2017.

În schimb, Joe Biden a promis, dacă va fi ales, să ia o poziție dură față de Rusia cu privire la chestiuni care variază de la respectarea drepturilor omului până la acțiunile agresive în afara granițelor, inclusiv presupusa interferență electorală, care a bântuit politica americană de la începutul primului mandat al lui Trump.

În ciuda diferențelor, analiștii spun că perspectivele pentru o legătură mai apropiată cu Rusia sunt slabe și că relațiile, care s-au deteriorat până la cel mai jos nivel de după Războiul Rece ca urmare a intervenției Moscovei în Ucraina în 2014, ar putea să se înrăutățească, indiferent de cine câștigă, conform unei analize RFE/RL.

În timpul campaniei sale din 2016 și la începutul președinției, Trump a promis că va îmbunătăți relația, sugerând că ar putea să se înțeleagă cu președintele rus Vladimir Putin și să negocieze cu Moscova mai eficient decât rivalii și predecesorii săi.

"Vrei să faci o afacere bună pentru țară, atunci vrei să ai de-a face cu Rusia - și nu este nimic în neregulă dacă nu te lupți cu toată lumea, având o relație bună cu Rusia, spre deosebire de toată prostia care a avut loc până acum," a spus Trump. în februarie 2016.

Deși pare să fi reușit să stabilească relații apropiate cu Putin - o sursă de iritare și îngrijorare în rândul criticilor săi - Trump nu a reușit să stabilească legături cu Rusia, care, probabil, s-au erodat și mai mult de când a preluat funcția.

Alegerile din SUA ar putea contribui puțin pentru a îmbunătăți starea de spirit, spun analiștii, și ar putea conduce la o perioadă și mai tensionată în relațiile dintre cele două state puteri nucleare, fie că Trump sau Biden câștigă.

Biden, care a fost vicepreședinte în mandatele lui Barack Obama din 2009 până în 2017, nu s-a arătat interesat să îmbunătățească relația cu Putin. El a spus că nu va fi „prietenos” cu liderii autoritari și a etichetat Rusia lui Putin drept „adversar” al Statelor Unite.

Biden a atras atenția asupra presupuselor încălcări ale drepturilor omului sub Putin, a promis să consolideze NATO - în parte pentru a proteja aliații de potențialele agresiuni rusești - și a amenințat că va pedepsi Kremlinul dacă agențiile de informații americane concluzionează că a intervenit în alegerile din 2020.

„Vor plăti un preț pentru (presupusul amestec în alegeri) și va fi un preț economic”, a declarat Biden, pe 17 septembrie, în timpul unei întâlniri cu alegătorii, unul dintre multele avertismente pe care le-a emis pentru Rusia de când și-a anunțat candidatura.

Limbajul lui Biden este uneori în contrast puternic față de cel al lui Trump. Deși Trump a afirmat că a fost mai dur față de Rusia decât au fost președinții dinaintea sa, inclusiv Obama, el s-a abținut de la a-l critica pe Putin cu privire la o serie de probleme,

inclusiv presupusa ingerință în alegerile occidentale, presiunea asupra țărilor vecine și încălcarea drepturilor omului în Rusia.

Dacă va fi reales, Trump ar putea continua cu eforturile de a depăși o serie de obstacole și de a îmbunătăți relațiile cu Moscova, spun analiștii, argumentând că ar putea privi o a doua victorie electorală ca oferindu-i un mandat puternic pentru a-și atinge obiectivele.

Trump a moștenit legături tensionate dintre SUA și Rusia. Relațiile s-au înrăutățit brusc în timpul celui de-al doilea mandat al lui Obama, după ce Putin a revenit în 2012 la Kremlin, după patru ani de Dmitry Medvedev, care s-a arătat mai prietenos cu Occidentul.

Relațiile au fost și mai puternic deteriorate atunci când Rusia a anexat Crimeea de la Ucraina, în martie 2014, și a susținut separatiștii în conflictul din estul Ucrainei, ducând la un război care a ucis peste 13.000 de oameni, război care încă este în desfășurare.

Statele Unite și alte țări occidentale au răspuns cu sancțiuni și încercări de a izola Rusia, cum ar fi expulzarea acesteia din Grupul celor Opt (G8), grupul celor mai industrializate state în care Rusia a fost admisă în anii '90.

La începutul acestui an, în ciuda opoziției democraților și a multor aliați, Trump a cerut readucerea Moscovei în G7, spunând că este „firesc” să-l avem pe Putin „în cameră” mai degrabă decât să-l închidem în afara ei.

Oponenții și analiștii critici față de Trump suspectează că, într-un al doilea mandat, ar putea fi dispus să recunoască dreptul Rusiei de a exercita influență asupra vecinilor precum Ucraina, Georgia și Belarus în schimbul ajutorului Kremlinului în probleme de o importanță mai mare pentru el, inclusiv schimbarea politică în Venezuela și destructurarea programelor nucleare din Iran și Coreea de Nord. Rusia deține influență asupra celor trei țări.

Într-un interviu din aprilie 2016, Trump a spus că ar fi un „lucru extraordinar” dacă Statele Unite ar putea „face o mare înțelegere” cu Rusia. Nu a oferit niciun detaliu despre ceea ce ar putea fi pe masa negocierilor.

"Cred că cea mai mare teamă este că, în cazul în care va câștiga un al doilea mandat, președintele Trump ar putea adăuga la ceea ce i-ar putea da lui Putin", a declarat pentru RFE / RL Jonathan Katz, membru al German Marshall Fund din Washington. Trump ar putea decide că „există lucruri precum sfere de influență”, a mai adăugat acesta.

William Courtney, analist pe spațiul Federației Ruse la grupul de reflecție RAND Corp din Washington, a declarat că, deși Congresul ar putea condamna orice astfel de recunoaștere a sferelor de influență, Trump ar putea lua măsuri pentru a o transforma în realitate, cum ar fi încheierea exercițiilor militare cu Ucraina și Georgia, abținerea de la trimiterea navelor de război în Marea Neagră și reducerea numărului de trupe americane în Europa.

În primul său mandat, deschiderea lui Trump față de Rusia a fost deseori împiedicată de opoziția din Congres și, în unele cazuri, de membrii propriei sale administrații.

Când Trump a fluturat în fața lui Putin posibilitatea ridicării sancțiunilor impuse de Obama asupra Rusiei, Congresul a adoptat rapid legislația pentru a le consacra în lege, făcându-i imposibil să le înlăture unilateral.

În orice caz, potrivit analiștilor, cât succes ar putea avea Trump în realizarea obiectivelor sale de politică externă într-un al doilea mandat ar depinde parțial de rezultatul alegerilor pentru Congres și de cine ocupă rolurile cheie în cabinetul său.

Trump s-ar confrunta cu o „luptă dureroasă” pentru a obține parteneri apropiați pentru funcții superioare, în special în sfera securității naționale, dacă democrații ar controla atât Senatul, cât și Camera Reprezentanților, arată Fiona Hill de la Institutul Brookings și fost consilier pentru Rusia și Europa în Consiliul Național de Securitate al lui Trump.

Congresul ar putea reacționa cu sancțiuni suplimentare împotriva Rusiei după o victorie a lui Trump. Noii membri ai legislativului american ar avea o mulțime de motive pentru a face acest lucru, precum recenta acuzare a serviciului de spionaj al armatei ruse de implicare în acțiuni de hacking la nivel global, otrăvirea opozantului rus Alexei Navalnîi, dar și faptul că FBI raportează că Rusia este „foarte activă” în eforturile de influențare a alegerilor din SUA din 2020.

Democrații acuză că Trump a ezitat să îl critice pe Putin sau să încerce să pedepsească Kremlinul pentru ceea ce alți oficiali americani au numit „activitățile maligne” ale Rusiei în străinătate și presupusele sale încălcări ale drepturilor omului, atât în interiorul, cât și în afara granițelor sale.

Acesta este un domeniu în care politicile lui Trump într-un al doilea mandat și cele ale lui Biden, dacă ar fi ales, ar diferi probabil substanțial, potrivit analiștilor care indică evenimentele din ultimele săptămâni și luni ca dovezi.

Trump a tăcut, în timp ce liderii europeni au condamnat Moscova în legătură cu otrăvirea lui Navalnîi cu ceea ce autoritățile germane spun că este un agent neurotoxic interzis, de proveniență militară.

De asemenea, Trump nu s-a pronunțat public privind represiunea asupra protestatarilor pașnici din Belarus, unde liderul autoritar Aleksandr Lukașenko încearcă să mențină puterea după 26 de ani și a făcut-o până acum în mare parte datorită sprijinului primit din Rusia.

„Donald Trump continuă să fie prietenos cu Rusia, în timp ce Putin persecută societatea civilă și jurnaliștii”, a scris, pe Twitter, Biden pe 21 august, a doua zi după ce Navalnîi s-a îmbolnăvit, considerând „inacceptabil” ceea ce s-a întâmplat cu opozantul Kremlinului.

„Spre deosebire de Trump, voi apăra valorile noastre democratice și voi face față unor autocrați precum Putin”, a spus el.

Biden a mai spus că „trebuie să-i ceară Rusiei să nu intervină” în Belarus, unde Rusia a susținut până acum acțiunile lui Lukașenko, iar analiștii spun că Moscova se angajează să își sporească influența, indiferent dacă rămâne sau nu la putere.

În calitate de vicepreședinte, Biden a fost omul principal al lui Obama în Ucraina.

Răspunzând criticilor care afirmă că unele dintre cuvintele și acțiunile sale au făcut să pară că este supus lui Putin, Trump a susținut că a fost mai dur cu Rusia decât Obama și Biden au fost vreodată în opt ani la conducere.

Susținătorii lui Trump subliniază că a autorizat transportul de arme letale către Ucraina, lucru pe care Obama nu l-a făcut; a mutat mai multe trupe americane în Polonia; și a impus sancțiuni într-un efort de a bloca finalizarea unei conducte de gaze naturale,

sprijinite de Kremlin, în Germania, de 10 miliarde de dolari, precum și asupra gigantului petrolier rus de stat Rosneft.

Democrații din Congres și alți critici acuză faptul că Trump s-a abținut de la utilizarea deplină a puterilor conferite de legea privind sancțiunile din 2017, cunoscută sub numele de CAATSA, pentru a pedepsi Rusia și că retorica lui, uneori conciliantă, a subminat eforturile SUA de a schimba comportamentul Kremlinului.

"Biden ar fi mai credibil în utilizarea amenințării CAATSA pentru a încerca să-i convingă pe ruși să ajungă la o soluționare cu privire la unele probleme și să aibă un mesaj mai unificat", a declarat Brian O'Toole, de la Atlantic Council și fost oficial al Departamentului Trezoreriei SUA.

Analiștii au spus că mesajele administrației Trump către aliați și Rusia au fost adesea incoerente, președintele spunând un lucru - cum ar fi solicitarea revenirii Rusiei la G8 - și înalți oficiali sugerând uneori contrariul.

O administrație Biden, spun analiștii, ar oferi o politică mai consistentă Kremlinului, permițând Statelor Unite și Rusiei să facă mai multe, chiar dacă poziția sau retorica sa este mai dură decât cea a lui Trump.

Mesaje mai clare ar putea însemna că „în anumite probleme, politica SUA ar putea fi mai dură decât a fost sub Trump”, a declarat Brian Taylor, profesor de științe politice la Universitatea Syracuse. „Dar, de asemenea, ar putea însemna că, în anumite domenii, este mai ușor să vezi posibile așa-numite soluții care să ofere un câștig pentru ambele părți, domenii care nu sunt acum pe masă din cauza faptului că procesul a devenit disfuncțional.”

Mai mult, a susținut el, a avea un nou președinte în funcție ar putea permite o discuție mai aplicată la Washington despre politica privind Rusia - unde a fost un subiect toxic pe tot parcursul mandatului lui Trump, încă de când comunitatea de informații americană a anunțat concluzia că Moscova s-a amestecat în 2016 în alegeri și l-a favorizat pe Trump.

Ancheta, care a fost condusă de către procurorul special Robert Mueller, a constatat că Rusia a intervenit în alegeri, dar nu a găsit dovezi de colaborare între echipa de campanie a lui Donald Trump și Moscova. Investigația a îngreunat terenul pentru negocierile SUA-Rusia pe o serie de probleme.³⁴

În planul relației cu Republica Chineză, nu va fi deloc ușor ca administrația Biden să schimbe ceva semnificativ. Competiția pentru supremație globală a intrat deja într-o fază în care expansionismul și ambițiile regimului comunist de la Beijing nu mai pot fi contracarate cu mânuși diplomatice, ci cu intervenții ferme (adoptate sau nu de Washington), care vor crea impresia fie că Biden este slab (dacă nu le adoptă), fie că nu aduce nimic nou în paradigma rivalității dintre marile puteri (dacă le adoptă).

Potrivit analiștilor din China, Joe Biden ar putea genera daune mult mai mari decât Trump, urmărind o strategie mai coerentă pentru a contracara agenda globală a Chinei.

Biden a promis că, dacă va fi ales, va adopta o linie mai dură în privința schimbărilor climatice și a represiunilor Chinei împotriva minorităților etnice și Hong Kong.

³⁴ <https://romania.europalibera.org/a/cum-va-ar%C4%83ta-rela%C8%9Bia-sua--rusia-%C3%AEn-func%C8%9Bie-de-c%C3%A2%C8%99tig%C4%83torului-alegerilor-/30913007.html>

Pentru conducerea Chinei, el este candidatul cu mai multe șanse să restabilească legături puternice cu aliații tradiționali ai SUA și să mobilizeze alte națiuni pentru a pune presiune pe China într-un mod mai eficient.

"Biden ar face ca măsurile dure să fie mai eficiente", a spus Cheng Xiaohe, profesor asociat de relații internaționale la Universitatea Renmin din Beijing. „Ar putea recurge la tactici mai sofisticate și coordonate împotriva Chinei.”³⁵

Singura zonă de manevră, unde, într-adevăr, Biden poate aduce ceva nou este normalizarea relațiilor cu Uniunea Europeană. Un prim turneu european de succes, în primăvara lui 2021, ar putea, dacă nu readuce relația transatlantică acolo unde a fost acum 30 de ani, cel puțin încălzi parțial relațiile cu Bruxelles, Paris și Berlin și, mai ales, cu opinia publică vest-europeană.³⁶

În cadrul unui interviu acordat unui cotidian albanez, în pragul alegerilor prezidențiale din Statele Unite, Jean-Dominique Giuliani, președintele Fundației Robert Schuman, a opinat că Europa trebuie să fie conștientă de faptul că SUA nu se vor întoarce, în curând, la Pax Americana, chiar dacă președinte va fi ales Joe Biden³⁷. Iar dacă „Donald Trump va câștiga din nou, tonul său ar putea deveni și mai agresiv, pentru că își va înțelege victoria ca o susținere a politicii sale. În orice caz, Europa trebuie să facă față faptului că trebuie să stea pe propriile picioare ", a complet acesta.

³⁵ <https://www.nytimes.com/2020/09/22/world/asia/biden-china-election-trump.html>

³⁶ <https://spotmedia.ro/stiri/opinii-si-analize/alegerile-prezidentiale-americe-nu-vor-fi-castigate-ci-pierdute-asta-inseamna-ca-problemele-americii-si-ale-lumii-vor-continua>

³⁷ <https://argumentum.al/lajmi/2020/11/robert-schuman-foundations-giuliani-despite-election-result-us-wont-go-back-to-pax-america/>